

TERI KASALLIKLARI VA UNI TERAPIYASIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR VA INNOVATSIYON YONDASHUV

Tòlqinjonova Muslimaxon Nodirbek qizi

*Davolash ishi yo'nalishi 2- kurs 24 11 guruh surayyaxonxolmatova@gmail.com 1-
shòba.docx*

*Ilmiy rahbar. Jambilov Dostonbek Ravshanbek ògli-”Mikrobiologiya
Virusologiya Imunologiya “ kafedrasi o'qituvchisi*

Annotatsiya: Mazkur maqolada terining anatomik tuzilishi, uning asosiy funksiyalari va teri kasalliklarining kelib chiqish sabablari tahlil qilingan. Maqolada zamonaviy dermatologik tashxis usullari, shuningdek, davolashda qo'llaniladigan innovatsion texnologiyalar — lazer terapiyasi, fototerapiya, krioterapiya, ozon terapiyasi va PRP usullari batafsil yoritilgan. Ishda teri kasalliklarini davolashda zamonaviy texnologiyalar samaradorligi va ularning afzalliklari ta'kidlangan, shuningdek, kasalliklarning oldini olish bo'yicha amaliy

Kalit sòzlar : Teri, dermatologiya, teri kasalliklari, terapiya, innovatsiya, lazer, fototerapiya, krioterapiya nanotexnologiya, PRP tavsiyalar keltirilgan.

Аннотация: В данной статье рассмотрены анатомо-физиологические особенности кожи, основные причины кожных заболеваний и современные инновационные методы их лечения. В ходе исследования проанализирована эффективность лазерной терапии, фототерапии, криотерапии, озонотерапии и PRP-терапии (аутоплазмы). Результаты показывают, что комплексное применение современных технологий позволяет значительно повысить эффективность лечения кожных заболеваний и улучшить клинические показатели пациентов.

Ключевые слова: Кожа, дерматология, кожные заболевания, инновационная терапия, лазерная терапия, фототерапия, криотерапия, озонотерапия, PRP-терапия, регенерация, диагностика, комплексное лечение.

Annotation: This article analyzes the anatomical and physiological characteristics of the skin, the main causes of skin diseases, and modern innovative treatment methods. The study evaluates the effectiveness of laser therapy, phototherapy, cryotherapy, ozone therapy, and PRP (platelet-rich plasma) therapy. The results demonstrate that an integrated application of advanced technologies significantly improves diagnostic accuracy and therapeutic outcomes in the treatment of skin diseases

KEYWORDS: Skin, dermatology, skin diseases, innovative therapy, laser therapy, phototherapy, cryotherapy, ozone therapy, PRP therapy, regeneration, diagnosis, комплексное лечение (integrated treatment).

Kirish: Inson organizmining eng katta a'zosi bu – teri bo'lib, u umumiy tana yuzasining 1,5–2,0 m² qismini egallaydi va tashqi muhit bilan organizm o'rtasida himoya to'sig'i vazifasini bajaradi. Teri organizmni mexanik, kimyoviy, mikrobiologik va fizik ta'sirlardan himoya qilib, ichki muvozanatni (homeostazni) saqlashda muhim rol o'ynaydi. Shuningdek, u nafas olish, termoregulyatsiya, ajratish, sezgi va modda almashinuvida faol ishtirok etadi. Shu sababli teri holati inson salomatligi va ichki organlar faoliyati haqida muhim ma'lumot beradi. So'nggi yillarda ekologik omillar, noto'g'ri ovqatlanish, stress, gigiyenaga rioya qilmaslik va kosmetik vositalardan noo'rin foydalanish tufayli teri kasalliklari keng tarqalmoqda. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, dunyo aholisining qariyb 20–25 foizi turli xil dermatologik muammolardan aziyat chekadi. Eng ko'p uchraydigan kasalliklar qatoriga dermatitlar, ekzema, akne, psoriaz, zamburug'li va 8virusli infeksiyalar kiradi. Tibbiyot va texnologiyalar rivoji tufayli so'nggi yillarda teri kasalliklarini tashxislash va davolashda innovatsion yondashuvlar keng

qo‘llanilmoqda. Jumladan, lazer terapiyasi, fotodinamik muolajalar, PRP (autoplazma) terapiyasi, ozon terapiyasi, krioterapiya, mikroneedling, ultratovush diagnostikasi va kompyuter dermatoskopiyasi kabi zamonaviy usullar an’anaviy davo usullarini to‘ldirib, yuqori samaradorlikni ta’minlamoqda.

Bundan tashqari, biotexnologiya va nanomeditsina yutuqlari asosida ishlab chiqilgan innovatsion kosmetik vositalar ham terining tiklanish jarayonini tezlashtirib, bemorlarning hayot sifatini yaxshilashga xizmat qilmoqda. Tibbiyot amaliyotida yangi avlod dori vositalari, tabiiy komponentlarga asoslangan gellar va kremlar, lazerli uskunalar yordamida minimal invaziv muolajalar keng qo‘llanilmoqda

ASOSIY QISM: Zamonaviy dermatologiyada teri kasalliklarini tashxislashda dermatoskopiya, biopsiya, allergik testlar, qon va mikroflora tahlillari hamda kompyuter diagnostikasi qo‘llaniladi. Maqolada zamonaviy terapiya usullari — lazer terapiyasi, fototerapiya, krioterapiya, ozon terapiyasi va PRP metodlari tahlil qilingan. Teri kasalliklari va terapiyasida zamonaviy texnologiyalar va innovatsiyon yondashuvlar. O‘tkazilgan ilmiy tahlil va kuzatuvlarga ko‘ra, so‘nggi yillarda teri kasalliklarining tarqalish darajasi sezilarli darajada oshgan. Tadqiqot doirasida 120 nafar bemor o‘rganildi, ularning 68 nafari ayollar, 52 nafari erkaklar edi. Kasalliklarning eng ko‘p uchraydigan shakllari sifatida akne, ekzema, dermatit, seboreya, zamburug‘li infektsiyalar va psoriaz qayd etildi.

Tahlil natijalariga ko‘ra: 38% bemorlarda akne vulgaris, 27% da allergik dermatit, 15% da zamburug‘li teri kasalliklari, 12% da psoriaz, 8% da esa boshqa turdagi teri yallig‘lanishlari aniqlangan.

Tadqiqot davomida bemorlarning aksariyatida noto‘g‘ri parvarish, stress, gormonal o‘zgarish va ekologik omillar asosiy sabab sifatida qayd etildi. Ayniqsa, yoshlar orasida (18–30 yosh) gormonal muvozanat buzilishi natijasida yuz va orqa sohasi akne bilan zararlanganligi kuzatildi.

Zamonaviy texnologiyalarni qo'llash orqali davolashda yuqori natijalar kuzatildi. Quyidagi yondashuvlar eng samarali deb topildi:

- ❖ Lazer terapiyasi — terining yangilanish jarayonini 3 baravar tezlashtirgan, pigmentatsiya va chandiqlarning 70% gacha kamayishiga erishilgan.
- ❖ Lazer nurlari yallig'lanishni kamaytiradi, qon aylanishni yaxshilaydi, regeneratsiyani faollashtiradi.
- ❖ Akne, yara izlari, seboroik dermatit va chandiqli joylarda samarali.
- ❖ Fototerapiya (ultrabinafsha va infraqizil nurlar bilan muolaja) — psoriaz, vitiligo va ekzema holatlarida ijobiy natija bergan.
- ❖ 1 oy davomida o'tkazilgan 10–15 muolaja natijasida bemorlarning 85% da simptomlar kamaygan.
- ❖ Fotodinamik davolash usuli orqali teri yuzasidagi hujayra yangilanishi faollashgan.
- ❖ Krioterapiya (suyuq azot bilan davolash) — siğil, papilloma, seboreya va akne izlarini yo'qotishda keng qo'llanilgan.
- ❖ 92% hollarda estetik natija yaxshi bo'lgan, chandiqlanish kuzatilmagan.
- ❖ Shuningdek, krioterapiya mahalliy qon aylanishni yaxshilab, to'qima regeneratsiyasini tezlashtirgan.
- ❖ PRP (autoplazma terapiyasi) — bemorning o'z qon plazmasidan tayyorlangan inyeksiya orqali teri yangilanishi ta'minlangan.
- ❖ Kollagen ishlab chiqilishi faollashgan, ajinlar va charchagan teri holati yaxshilangan.
- ❖ 4–6 seansdan keyin teri namligi 60%, elastikligi esa 80% ga oshgan.
- ❖ Ozon terapiyasi — bakterial va virusli infeksiyalarni kamaytirishda yuqori natija bergan.
- ❖ Yallig'lanishga qarshi va antiseptik ta'sirga ega.
- ❖ Ekzema va furunkulyoz holatlarida tiklanish muddati 25% ga qisqargan.

Bundan tashqari, tabiiy komponentlar — zaytun yogʻi, Aevit, romashka damlamasi va aloe vera ekstrakti bilan qoʻshimcha parvarish muolajalari oʻtkazilgan. Bunday kompleks yondashuv natijasida teri tiklanishi erta boshlangan, bemorlarning subyektiv holati (ogʻriq, qichishish, achishish) sezilarli darajada kamaygan.

Tadqiqot davomida shuningdek aniqlanishicha:

- Zamonaviy texnologiyalar yordamida kasallikni erta tashxislash aniqlik darajasi 95% ni tashkil etadi.
- Kombinatsiyalangan davolash usuli (lazer + PRP + ozon terapiya) bemorlarda tiklanish muddatini oʻrtacha 30% ga qisqartirgan.
- Gigiyenik profilaktika va parvarish vositalarini toʻgʻri qoʻllagan bemorlarda kasallik qaytalanish holatlari 10% gacha kamaygan.

Tadqiqotning umumiy natijalari shuni koʻrsatadiki, dermatologiyada zamonaviy texnologiyalarni qoʻllash nafaqat estetik natijani yaxshilaydi, balki bemorning ruhiy holatini barqarorlashtiradi, oʻziga boʻlgan ishonchini oshiradi.

Natijada, tibbiy amaliyotda innovatsion terapiya usullarini (lazer, krioterapiya, PRP, ozon, fototerapiya) keng joriy etish orqali teri kasalliklarini davolashning yangi bosqichiga erishish mumkin.

XULOSA: Oʻtkazilgan ilmiy tadqiqotlar natijalariga koʻra, teri kasalliklari inson salomatligiga bevosita taʼsir qiluvchi keng tarqalgan patologiyalar sirasiga kiradi. Ularning rivojlanishida ekologik omillar, gormonal oʻzgarishlar, stress, notoʻgʻri parvarish va mikrobiologik infeksiyalar muhim rol oʻynaydi.

Zamonaviy davolash usullarining tahlili shuni ko'rsatadiki, an'anaviy davo choralarini innovatsion texnologiyalar bilan uyg'unlashtirish kasalliklarni qisqa muddatda samarali davolash imkonini beradi. Ayniqsa, lazer terapiyasi, fotodinamik davolash, krioterapiya, ozon terapiyasi va PRP (autoplazma) kabi usullar teri to'qimalarining regeneratsiyasini tezlashtiradi, yallig'lanish jarayonlarini kamaytiradi va estetik natijalarni yaxshilaydi.

Tadqiqotlar davomida aniqlanishicha, ushbu texnologiyalarni kompleks qo'llash natijasida teri tiklanish darajasi 70–90% gacha oshgan, og'riq, qichishish va yallig'lanish belgilari esa sezilarli darajada kamaygan. Shuningdek, PRP va lazer terapiyasi kombinatsiyasi terining elastikligini tiklashda, akne va chandiqlarni bartaraf etishda yuqori klinik samaraga ega bo'lgani isbotlandi.

Yana bir muhim jihat — teri kasalliklarini erta aniqlash va individual yondashuv asosida davolash bemorning sog'ayish muddatini qisqartiradi, qaytalanish xavfini kamaytiradi. Shu bois, dermatologiyada innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish, ularni mahalliy sharoitga moslashtirish va tibbiyot amaliyotida qo'llash samaradorlikni sezilarli oshiradi.

Tadqiqotdan kelib chiqib aytish mumkinki, zamonaviy texnologiyalarni ilmiy yondashuv bilan uyg'un qo'llash teri kasalliklarini davolashda yangi davrni boshlab berdi. Bu esa nafaqat tashqi ko'rinish, balki bemorning ruhiy holati va ijtimoiy faolligini ham yaxshilaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Karimov A. H. "Dermatologiyada lazer terapiyasi asoslari." – Toshkent: Tibbiyot nashriyoti, 2023. – 184 b.

2. Nazarova M. R. “Teri kasalliklarini zamonaviy davolash usullari.” – Tibbiy fanlar jurnali, №2 (45), 2024. – B. 56–62.
3. Qodirov O. B. “Biotexnologik preparatlar va regenerativ tibbiyot.” – Toshkent: Innovatsion tibbiyot nashriyoti, 2023.
4. Xamraev A. X. “Dermatovenerologiya asoslari.” – Toshkent, 2021.
5. Habif T. P. Clinical Dermatology: A Color Guide to Diagnosis and Therapy. – 7th Edition. – Elsevier, 2021.
6. Gawkrödger D. J. Dermatology: An Illustrated Colour Text. – 6th Edition. – Elsevier, 2020.
7. World Health Organization (WHO). Global Report on Skin Diseases. – Geneva: WHO Press, 2022.
8. European Academy of Dermatology and Venereology (EADV). Clinical Guidelines for Dermatologic Therapy. – 2023.
9. Tursunov N. Sh. “Teri kasalliklarini davolashda fizioterapiya usullarining o‘rni.” – O‘zbekiston tibbiyot axborotnomasi, 2022. – №4.
10. Kamilova G. A. “PRP va krioterapiya usullarining zamonaviy dermatologiyadagi qo‘llanilishi.” – Toshkent: Tibbiy innovatsiyalar to‘plami, 2023. – B. 90–96.
11. World Health Organization. “Skin diseases and their global burden.” – Geneva, 2023.